

JULIJAN BULEVAR 10

HÖRMANN
garažna i industrijska vrata

HÖRMANN
garažna i industrijska vrata

Prof. Goran Vojvodić, dia; Foto: Vanja Embulajev

PROMO

Goran Vojvodić: Inovativnost, kvalitetna gradnja i ekološki standardi su dobitna kombinacija u savremenoj arhitekturi

Redakcija, 27.11.2020.

 6 min

Ovogodišnje takmičenje za najbolje arhitektonsko rešenje i najbolje izvedeni objekat Xella materijalima pod nazivom „Xella Triumph“ otvoreno je do 10. decembra 2020. godine, a

redovni profesor Arhitektonskog fakulteta u Beogradu i član ovogodišnjeg žirija Goran Vojvodić otkriva šta predstavlja najveću vrednost u savremenoj arhitekturi, ali i šta će se posebno vrednovati prilikom odabira pobjedničkih projekata na ovogodišnjem konkursu.

Goran Vojvodić je redovni profesor na Arhitektonskom fakultetu Univerziteta u Beogradu, član je brojnih nacionalnih i međunarodnih strukovnih asocijacija, komisija i organa upravljanja, ali i autor velikog broja projekata i realizovanih objekata. Među njima se nalaze brojni stambeni i poslovni objekti, hoteli, sportski objekti različite namene kao i niz adaptacija i rekonstrukcija objekata, enterijera privatnih i javnih prostora koji su realizovani u zemlji i inostranstvu. Osvajač je brojnih nagrada i priznanja za realizovana dela i publicistiku, a neka od zasluženih priznanja su i Borbina nagrada za arhitekturu, Aprilska nagrada grada Beograda, kao i Velika nagrada arhitekture Saveza arhitekata za životno delo.

Kao član žirija takmičenja „Xella Triumph“ ocenjivaće prijavljene radove na ovogodišnjem konkursu, što je ujedno i povod za razgovor o tome šta donosi najveću vrednost savremenoj arhitekturi, koji aspekti gradnje poslednjih godina dobijaju sve veći značaj, ali i šta će se najviše ceniti prilikom ocenjivanja projekata na ovogodišnjem izdanju navedenog takmičenja.

Imate veliko iskustvo u realizaciji različitih vrsta arhitektonskih projekata, dobitnik ste brojnih nagrada i priznanja iz te oblasti, a na Arhitektonskom fakultetu predajete budućim arhitektama, tako da imate odličan uvid u to kako se i koliko arhitektura menja tokom vremena. Koje su najznačajnije promene u poslednjih nekoliko decenija i koje su to najveće vrednosti savremene arhitekture?

Arhitektura, kao multidisciplinarna kategorija, je podložna promenama, nažalost ne uvek u pozitivnom kontekstu, dinamikom koliko se i savremeno društvo menja, kroz redefiniciju potreba, mogućnosti i načina njihove realizacije. Arhitektura je neodvojivi pratilac društvenih, socijalnih, ekonomskih kretanja i njena autonomija, bez obzira na istorijska učenja, u tom smislu kao i da ne postoji. Društvena praksa je čini utilitarnom, progresivnom u meri kolikog kapaciteta je i sama zajednica. Naravno da postoje snažna nastojanja da se takav „odnos snaga“ i promeni, ali je na nivou pojedinačnih htenja, pokušaja i stvar je individualnih uzleta pojedinaca, odnosno kvalitetne sprege Autor – Investitor. Već mnogo puta ponavljana, i po meni dovedena u potpuno pogrešno značenje „Investitorska arhitektura“ je *modus operandi* današnje svetske, pa i naše arhitektonske scene. Potku svega čini finansijska isplativost, sve ostalo je u drugom planu. Odatle je i veština, individualni porivi i strast arhitekata suština u pozicioniranju novonastalog dela – ostati na marginama već viđenog, copy/paste arhitekture ili će se prevesti u kategoriju tzv. „autorske arhitekture“ – one koja čini pomak, izaziva pozor i predstavlja uzor generacijama koje slede.

„Investitorska arhitektura“ je *modus operandi* današnje svetske, pa i naše arhitektonske scene.

Angažovanje u struci podrazumeva konstantnu edukaciju, informisanost, ako hoćete i upliv u savremene strukovne trendove, kreiranje arhitekture sa postulatima inovativnog, kreativnog, kakvu uspostavljaju svetske arhitektonske zvezde. Konstantna promena, uzrokovana inovativnošću na polju tehnologije, novih materijala ili naprosto redefinisanjem odnosa korisnika prema neposrednom okruženju, čini savremenu arhitektonsku scenu dinamičnom, kreativnom, uspostavljajući neke nove vrednosti ostavštinom za budućnost.

Poslovni objekat Roaming na Južnom bulevaru po projektu Gorana Vojvodića; Foto: Relja Ivanić

Zaštita životne sredine kroz ekološku, energetske efikasnu i održivu gradnju je jedna od najznačajnijih vrednosti koja se promovira kroz „Xella Triumph“ takmičenje. Koliko je taj aspekt danas bitan i koliko je on trenutno razvijen u Srbija?

Svedoci smo svojevrsne ekološke katastrofe koja se odvija tu pored nas na svakodnevnom nivou. Globalne klimatske promene koje prete da u potpunosti promene, devastiraju odnose i ravnotežu u prirodi uzrokujući dugotrajne, nerešive posledice, sve do potpunog nestanka dela sveta flore i faune, su direktna posledica naše nebrige, našeg neopravdano relaksiranog odnosa prema svetu koji nas okružuje. Nepoštivanjem, ili čak odustajanjem nekih industrijskih sila od Kjoto protokola, koji je ne tako davno uspostavljen (1997) da bi se stabilizovala emisija gasova koji formiraju efekat staklene bašte ugrožavajući živi svet planete Zemlje, je svakako korak unazad i kontra ponašanje naporima koju kompanija „Xella“, kao i druge širom sveta čine. Srbija ulaže napore koji svakako

nisu zanemarljivi ali će njihovi rezultati postati vidljivi tek onda kada svi uzmemo učešća, i u procesu proizvodnje, projektovanja, kao i realizacije ekološki i energetski održive gradnje.

Kao član ovogodišnjeg žirija navedenog takmičenja možete da nam otkrijete i koje su to ključne karakteristike koje mora da poseduje jedan projekat da bi zaslužio nagradu „Xella Triumph“ 2020. godine?

„Gradite pametno“ – slogan koji je i suština poslovne politike „Xella“ grupacije i Ytong proizvoda bi svakako morao biti jedna od ključnih reči, karakteristika kojim bi se opisao projekat od posebne vrednosti. Adekvatna implementacija proizvodne palete vrlo široke primene, kako u arhitekturi, tako i u enterijeru, uz svojevrsnu kreativnost arhitekata sa naglaskom na inventivnost i suštinu novog načina primene i kombinacije različitih proizvoda, bi morao biti jedan od osnovnih kriterijuma. Naglašena, izvan ordinarnog, funkcionalno – estetska pojavnost bi takođe morala biti jedan od kriterijuma žirija koje tek treba uspostaviti.

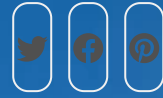
Šta prepoznajete kao ključne vrednosti ili karakteristike dizajna savremene arhitekture?

Neopterećenost postulatima! Nekakve bazične vrednosti na čijim osnovama smo formirali projektantske aktivnosti, ustaljenu praksu u smislu funkcije, strukture dela, međusobne uslovljenosti konstruktivnih elemenata – zakonitosti i forme, danas nisu dominantna doktrina. Poštovanja paradigme čuvenog arhitekta Mies Van Der Rohe „*manje je više*“, kojom je stao na put svakom prekobrojnom elementu, i najmanjoj nelogičnosti i kiču, danas ima kontrapost u „sve je dozvoljeno, sve je moguće“. Ta, ponekad i forsirana, inovativnost je produkovala mnoga poznata dela arhitekture, u potpunosti otuđena pripadajućim tipologijama, uobičajenoj praksi, uspostavljajući i afirmišući neke nove vrednosne sisteme.

Promene na polju tehnologije i novih građevinskih materijala, čini savremenu arhitektonsku scenu tako dinamičnom i kreativnom.

Iako bi bilo za očekivati favorizovanje optimizacije arhitektonske misli u kontekstu intezivirane izgradnje, ona nije u potpunosti uslovlila masovnu produkciju – postoje brojni i značajni pokazatelji koji karakterišu dizajn savremene arhitektonske scene, čine je životnom i dostojnom repera arhitekture jednog vremena. Upravo inovativnost u projektantskom postupku je produkovala mnoga poznata dela arhitekture zaobilazeći uobičajenu praksu i istovremeno uspostavljajući i afirmišući neke nove vrednosne sisteme. Ta konstantna promena na polju tehnologije, novih građevinskih materijala ili naprosto redefinisanjem odnosa korisnika prema neposrednom okruženju, čini savremenu arhitektonsku scenu tako dinamičnom i kreativnom.

Koliko značajnu ulogu u projektovanju, realizaciji projekata, ali i arhitekturi unutrašnjeg prostora ima izbor građevinskih materijala i koje karakteristike treba da poseduju građevinski proizvodi da biste ih smatrali adekvatnim izborom danas?

Mišljena sam da je dostupnost najrazličitijih građevinskih i pratećih materijala, kao i njihov široki dijapazon primene, nešto što svakako olakšava angažovanje arhitektima i dizajnerima. S druge strane, to je i obaveza svima u procesu projektovanja da svaku promenu, inovaciju i poboljšanje nose sa sobom u smislu adekvatne implementacije, a samim tim i kreiranja „krajnjeg proizvoda“ – objekta, enterijera, parternog okruženja višeg nivoa, standarda. Klasična paleta, uobičajena materijalizacija (kamen, drvo, staklo..) su dobili konkurenciju u inovativnim, zamenskim rešenjima kompozitnih, polivinilskih, karbonskih i drugih materijala.

Vreme pred nama će pokazati koliko je efikasna inovativnost i kapacitet arhitektonske struke.

No, kao pobornik tradicionalnog arhitektonskog izraza smatram da prirodni materijali imaju svoje trajno mesto i da primena novih tehnologija i materijalizacija mogu svojim suživotom doprineti u smislu upotrebljivosti, lakšeg održavanja, postojanosti i komfornijem životu/okruženju. Takođe, oni materijali koji svojim karakteristikama mogu proces projektovanja podići na viši nivo i omogućiti drugačiju i kvalitetniju pojavnost građenih struktura svakako se mogu svrstati u adekvatan i rado viđen izbor svakog projektanta, a potom i korisnika.

Slogan takmičenja „Xella Triumph“ je „Ideje koje menjaju svet“. Kakve su to ideje, rešenja ili inovacije u arhitekturi koje naš svet zaista mogu da učine lepšim mestom za život?

Ako bi smo sumirali najbitnije karakteristike moglo bi se reći da su inovativnost, kvalitetna gradnja i ekološki standardi ta dobitna kombinacija za kojom tragamo na konkursu „Xella Triumph“, a to su ujedno i karakteristike najrepzantivnijih dela savremene arhitekture.

Izazovi savremenog življenja su sve prisutniji, moglo bi se reći i narastajući. Uzrokovani su potrebom odgovora na energetske izazove, smanjenjem obnovljivih resursa, ekološke katastrofe našim ignorisanjem činjeničnog stanja. Narastuće tenzije izazvane migracijama na svetskom nivou uzrokovane disbalansom u mogućnostima i postojećim kapacitetima odgovora na najordinarnije potrebe – adekvatan smeštaj, „krov na glavom“.

Odatle, već aktuelna promena sveta siguran sam provociraće razmišljanja ideje o rešavanju egzistencijalnih potreba. Smatram da će u međuvremenu pred nama fokus struke biti na „malim temama“ širokog socijalnog spektra, te da će arhitektura megastruktura biti u drugom planu, ili biti izmeštena u neka nova okruženja. Vodena površina zauzima ogroman deo planete Zemlje

(preko 70%), najveći deo je bezmalo u potpunosti nepoznanica i predstavlja ogroman izazov svim profesijama, odatle i arhitektonskoj. Moguće je da će „Ideje koje menjaju svet“ svoj izazov i fokus upravo prepoznati u toj činjenici. Vreme pred nama će pokazati koliko je efikasna inovativnost i kapacitet arhitektonske struke.

Xella Triumph

Takmičenje „Xella Triumph“

Takmičenje „Xella Triumph“ namenjeno je svim projektantima i arhitektima koji su u svojim projektima primenili inovativna arhitektonska rešenja i vrednosti koje kompanija „Xella“ tradicionalno neguje, a to su zaštita životne sredine kroz ekološku, energetske efikasnu i održivu gradnju. Učesnici se prijavljuju na konkurs u dve kategorije – porodična kuća i stambeni objekat, a svi detalji o pravilima učešća, načinu prijavljivanja i nagradama dostupni su [na sajtu takmičenja „Xella Triumph“](#).